

Borre Historielag.

Rikholdig skolehistorisk arrangement på Bruserød.

Et gledelig antall medlemmer og andre interesserte hadde i det innbydende sommerværet funnet veien til historielagets eiendom, Bruserød gård . Den staselige 1700-talls bygningen, som i 1820-årene ble tatt i bruk som skysstasjon og da ble betydelig påbygget i empirestil, er nettopp nymalt og fremsto som den perle den er i det vakre kulturlandskapet. Fylkesmann Erling Lae hilste fra fylket og formidlet tankevekkende betraktninger om lokalhistorie som en refleks av den nasjonale historien. Hans tese var at man først da får en riktig forståelse av rikspolitiske hendelser når de også betraktes fra et lokalt perspektiv, og han ga flere eksempler på dette .Nå er det ikke slik at det lokale bare speiler politikken på riksplan i skjønn harmoni med de sentrale myndigheters beslutninger. Bondeopprørene i siste halvdel av 1700-tallet og senest «bondetoget» til Christiania i 1818, der bøndene fra Hedemarken protesterte mot bankloven og sølvskatten som Stortinget hadde vedtatt, viser at rikspolitikerne også kunne fremkalle en motreaksjon. Lae var åpenbart imponert over hva laget hadde utrettet på Bruserød siden overtagelsen i 1981 og mente eiendommen burde bli kjent og brukt av langt flere. Han mente at historielagene har en viktig oppgave med å formidle kunnskap og skape historisk bevissthet om de enestående kulturskattene Vestfold fylke kan fremvise. Vi har rike historiske fornminner i Borrehaugene, og der finnes hele 22 middelalderkirker i fylket! Vi kan dessuten skilte med 2 tidligere grevskaper – og det i et land som i enevoldstiden var fattig på adel.

Tidligere rektor og skolehistoriker, Arne Kvaal, loset med sikker hånd forsamlingen gjennom lokal skolehistorie fra danskekongens påbud om skoleplikt fra 1739 via overgang fra omgangsskole til fast skole frem til 1905. Omgangsskolens lærere var lenge uten formell utdannelse. De ble plukket ut blant unge menn som ikke var skikket for militærtjeneste(!), og disiplinen var hard. Noe mildere ble den først langt ut på 1800-tallet. Det ble forbudt for læreren å gi pryl «i affekt», men fysisk straff ble brukt i mer ordnede former og under oppsyn. Faktisk ble såkalt «korporlig avstraffelse» først avskaffet i 1936! Så ble det da også opprettet lærerseminarer med loven av 1827, og dermed fikk «seminaristene» en pedagogisk plattform for sitt virke og tilsvarende bedret sosial anseelse.

Skolestuen, som på begynnelsen av 1990-tallet ble innredet på gården i en av sovesalene i 2. et., er en enestående samling fra de gamle bygdeskolene i Borre, innsamlet og innredet under ledelse av Kari Aasen. Lagets sekretær hadde omvisning fordelt på flere puljer i andre etasje med fokus på skolestuen og gårdens historikk, noe som ble godt mottatt av de mange fremmøtte.

Traktementet var som vanlig kaffe og vafler, servert av vår utmerkede kjøkkenkomité. Mange fine gjenstander skiftet eier under loddsalget som ga laget et pent overskudd. Leder, Eli Kari Høihilder, orienterte om de kommende arrangementene i regi av foreningen, blant annet Olsokfeiring på Bruserød 29. juli, vandring på Fjugstad gård 20. august og gårdsauksjon 6. september. Hun benyttet også anledningen til å introdusere kommunens historiske turstier for fylkesmannen, som fikk med de oppdaterte kartene over 22 historiske turstier i kommunen. Kvelden ble avsluttet med en takk fra fylkesmannen for en inspirerende og engasjerende kveld.

Ref. ak.